

ਜਦੋਂ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਹਾਥੀ ਦਾ ਪੈਰ ਮਗਰਮੱਛ ਨੇ ਫੜ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਰਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਲਈ ਸਿਮਰਿਆ, ਚੇਤੇ ਕੀਤਾ। ਇਤਨੇ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਚੇਤੇ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਹਥ ਵਿਚ ਚੱਕ੍ਰ ਧਾਰਨ ਕਰ ਕੇ ਬੈਕੁੰਠ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਮਗਰਮੱਛ ਦਾ ਸਿਰ ਵਢ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਠਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਥੀ ਦੇ ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪੈਜ ਰਖੀ :

ਗਜ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਮਿਟਿਓ ਜਿਹ ਸਿਮਰਤ ਤੁਮ ਕਾਹੇ ਬਿਸਰਾਵਉ॥

ਗਜ ਕੀ ਤ੍ਰਾਸ ਮਿਟੀ ਛਿਨਹੂ ਮਹਿ ਜਬ ਹੀ ਰਾਮੁ ਬਖਾਨੇ॥

ਕਰ ਧਰੇ ਚਕ੍ਰ ਬੈਕੁੰਠ ਤੇ ਆਏ ਗਜ ਹਸਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਉਧਾਰੀਅਲੇ॥ - ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ

ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਚਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਹਾਥੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ, ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਪਨਾਇਆ, ਬਸ ਰਾਮ ਨੂੰ ਚੇਤਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਬਿਰਦ ਦੇਖੇ, ਉਸ ਦਾ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸਿਮਰਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਭੈ ਦਾਨ ਦੇ ਦਿਤਾ - ਨਾਹਿਨ ਗੁਨੁ ਨਾਹਿਨ ਕਛੁ ਬਿਦਿਆ ਧਰਮੁ ਕਉਨੁ ਗਜਿ ਕੀਨਾ॥ ਨਾਨਕ ਬਿਰਦੁ ਰਾਮ ਕਾ ਦੇਖਹੁ ਅਭੈ ਦਾਨੁ ਤਿਹ ਦੀਨਾ॥

ਵਿਚਾਰੀ ਗਨਿਕਾ ਇਕ ਵੇਸਵਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦੀ, ਕੋਈ ਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦੀ ਕਿ ਸਿਮਰਨ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਮਹਾਤਮਾ ਦੇ ਆਖੇ ਲਗ ਕੇ ਤੋਤੇ ਨੂੰ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਰਵਾਂਦੀ ਦਾ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਦਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਧਿਆਉਂਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬਚਨ ਹਨ - ਗਨਿਕਾ ਉਧਰੀ ਹਰਿ ਕਹੈ ਤੋਤ॥ ਗਜਇੰਦ੍ਰ ਧਿਆਇਓ ਹਰਿ ਕੀਓ ਮੇਖ॥

ਅਜਾਮਲ ਵਿਚਾਰਾ ਧਾੜਵੀ ਸੀ ਤੇ ਵੇਸਵਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। 7 ਰਿਖੀਆਂ ਦੇ ਆਖੇ ਲਗ ਕੇ ਪੁਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਨਾਰਾਇਣ ਰਖ ਦਿਤਾ। ਅੰਤ ਕਾਲ ਨਾਰਾਇਣ ਨਾਰਾਇਣ ਜਪਦੇ ਦਾ ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ - ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬਚਨ ਹਨ ਕਿ ਅਜਾਮਲ ਨੂੰ ਇਤਨੇ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਅਵੱਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹ ਗਈ ਜੋ ਵਡੇ ਵਡੇ ਭਗਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਲੋਚਦੇ ਹਨ - ਅਜਾਮਲ ਕਉ ਅੰਤ ਕਾਲ ਮਹਿ ਨਾਰਾਇਨੁ ਸੁਧਿ ਆਈ॥ ਜਾਂ ਗਤਿ ਕਉ ਜੋਗੀਸੁਰ ਬਾਛਤ ਸੇ ਗਤਿ ਛਿਨ ਮਹਿ ਪਾਈ॥

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਬਚਨ ਕਿ ਸਿਮਰਨ ਹੀ ਉਤਮ ਧਰਮ ਹੈ - ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮੁ ਲੈ ਉਤਮ ਧਰਮਾ॥

ਇਸ ਲਈ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਚਨਾਂ ਦੇ ਆਖੇ ਲਗ ਜਾਈਏ : ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਅਖਰ ਦੁਇ ਭਾਖਿ॥ ਹੋਇਗਾ ਖਸਮੁ ਤ ਲੇਇਗਾ ਰਾਖਿ॥

ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੋ ਅਖਰ 'ਰਾ' ਤੇ 'ਮ' ਭਾਖੇ ਸਨ ਅਸੀਂ 'ਵਾਹ' ਤੇ 'ਗੁਰੂ' ਭਾਖ ਲਈਏ। ਜੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਸਾਡਾ ਖਸਮ ਬਣਨਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਏਗਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਰਖ ਲਏਗਾ।